

# Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség



## A Csillagszóró II. célvizsgálat összefoglalója



Budapest, 2009. január 12.

A 2008. november 20-tól január 4-ig tartó Csillagszóró II. ellenőrzési program alkalmával tíz hatóság hangolta össze tevékenységét a fogyasztók, munkavállalók foglalkoztatási biztonságának és védelmének ellenőrzése céljából.

Bár a Csillagszóró II. akció már a megkezdése előtt teljes sajtónyilvánosságot kapott, tehát várható és kiszámítható volt a munkavédelmi és munkaügyi ellenőrzések számának emelkedése, mégis, a vizsgált időszakban a munkáltatók 2/3-nál találtak az OMMF felügyelői szabálytalanságokat, melyeket súlyos esetben bírsággal büntettek, enyhébb esetekben csak a figyelemfelhívás eszközével éltek. Mivel a hatóság számára nem a bírság kiszabása az elsődleges cél, hanem **a törvényesen és biztonságosan foglalkoztató vállalkozások arányának növelése, nagy számban, összesen 480 esetben éltek a figyelemfelhívás eszközével, ami nem terheli anyagi szempontból az ellenőrzés alá vont munkáltatót, ám fontos információkkal szolgál a szabálytalanságok megszüntetéséhez.**

Az elsődleges ellenőrzési célterület a kereskedelem volt, különösen a bevásárlóközpontok, valamint a szezonális karácsonyi vásárok, de kiemelt hangsúlyt kapott az építőipar is, tekintettel arra, hogy itt a legmagasabb a munkavállalók súlyos veszélyeztetések és a feketefoglalkoztatásnak az aránya. Annak ellenére, hogy a vizsgálat alá vont munkáltatók **70%-ánál fellelhető volt valamilyen munkavédelmi vagy munkaügyi jogsértés, növekszik azon munkáltatók aránya, akiknél található ugyan szabálytalanság, azonban ezek nem tekinthetők súlyos jogsértésnek.**

**A munkaügyi felügyelők a vizsgált munkáltatók több mint 2/3-ánál találtak munkaügyi jogsértéseket, amelyek minden második munkavállalót érintettek.** Csökkenő mértékű, de még mindig kiemelkedő szabálytalanság a feketefoglalkoztatás: a szabályszegéssel érintett munkavállalók több, mint harmada (38%) bejelentés nélkül dolgozott. A feketefoglalkoztatást eredményező visszaélések igen nagy része az alkalmi munkavállalói könyves foglalkoztatáshoz köthető. A munkáltatók sokszor elmulasztják kitölteni az AM könyvet, megspórolják a közteherjegy formájában befizetendő járulékokat. **Nem ritka az AM könyv utólagos módosítása is (rádírozással, hőérzékeny tinta kimelegítésével). E visszaélésekkel nem csak súlyos munkaügyi jogsértést követ el a munkáltató, de közokirat hamisítást is.** A feketefoglalkoztatás mellett jellemzően előforduló jogsértés a munkaidő-nyilvántartás hiánya. Gyakori ellenőrzési tapasztalat a pihenőnapi munkavégzéssel kapcsolatos szabálytalanság is, holott a munkáltatóknak volna lehetőségük a szabályos heti pihenőnapon foglalkoztatásra is, például a munkaidőkeret alkalmazásával.

Munkavédelmi ellenőrzéseket elsősorban az építkezéseken, az ideiglenes elárusító helyeken, vásárokon és piacokon, valamint kereskedelmi és vendéglátóipari egységeknél végeztek a felügyelők, akik továbbra is az építőiparban tapasztalták a leg súlyosabb veszélyeztetéseket. Az ellenőrzéseken különös hangsúlyt kaptak az olyan üzletek, alkalmi elárusítóhelyek, büfék, ahol a munkavédelmi hiányosságok a vásárlókat, vendégeket is veszélyeztethetik. Ilyenek a több esetben tapasztalt sérült burkolatú vagy szabadon hagyott elektromos vezetékek, melyek az áramütés és a botlásveszély kockázatát is magukban hordozzák.

**A 2008-as akcióorozatban az OMMF 418 szakembere vett részt. A statisztikai adatok szerint az adott másfél hónapban a munkatársak 4 559 munkavédelmi és munkaügyi ellenőrzést végeztek, 1 547 esetben szabtak ki bírságot 450 025 000 forintértékben.**

**Az akció során kiemelkedően jó volt a rendőrséggel való együttműködés, a társhatósági ellenőrzéssel vizsgált munkáltatók 85%-ánál jelen voltak a rendészeti szervek.** Ilyenkor a rendőrség munkatársai biztosítják az ellenőrzési helyszíneket (pl. nagyobb építkezéseken, vásárokon, piacokon) jelenlétük változtat a munkavállalók magatartásán is, különösen a személyazonosság tisztázásakor. A társhatóságokkal végzett vizsgálatok közül kiemelendő még a vám-, az adóhatóság és a fogyasztóvédelem is, valamennyi hatósággal több, mint 200-200 esetben tartottak összehangolt vizsgálatot a felügyelők.